Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури, спорту і реабілітації
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання
Юрій ЮРЧИШИН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

мова навчання - українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: Вадим ВОРОНЕЦЬКИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, ветеран російсько-української війни
Вадим ГОНШОВСЬКИЙ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, ветеран російсько-української війни
Юрій ЮРЧИШИН, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, співзасновник волонтерської організації «Благодійний фонд «Добромобіль»
Володимир МИСІВ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання
Сергій РОМАНЧУК, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, начальник кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, полковник
Валерій ОДАЙНИК, офіцер 143-го об'єднаного навчально-тренувального центру «Поділля», тренер-викладач, ветеран російсько-української війни, член національної збірної України та призер Ігор Нескорених (Invictus Games)

Ухвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання

Протокол № 15 від 31 серпня 2026 року

Робочу програму складено на основі типової програми навчальної дисципліни «Основи національного спротиву», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 30 червня 2026 р. за № 1002 (зі змінами, внесеними наказом МОН від 14.07.2026 № 1163).

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни. Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» є набуття здобувачами вищої освіти загальної компетентності «здатність до національного спротиву» шляхом формування національно-патріотичної свідомості, громадянської стійкості та набуття комплексу теоретичних знань і практичних навичок із домедичної допомоги, тактичних дій, мінної безпеки, зв'язку та орієнтування на місцевості, а також розвитку психологічної стійкості й розуміння засад національного спротиву, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Формування знань про засади, структуру та правові основи національного спротиву;
2. Формування готовності діяти в умовах воєнних загроз, надзвичайних і кризових ситуацій, забезпечуючи власну та колективну безпеку;
3. Набуття базових знань і практичних навичок із домедичної допомоги;
4. Засвоєння правил мінної безпеки та дій в умовах радіаційних, хімічних і біологічних загроз;
5. Формування навичок орієнтування на місцевості, використання засобів зв'язку та сучасних інформаційних і навігаційних технологій;
6. Формування психологічної стійкості, здатності до саморегуляції та протидії інформаційно-психологічним впливам;
7. Набуття знань і практичних навичок із тактичної, вогневої підготовки, виживання та безпечної поведінки в умовах воєнних загроз;
8. Ознайомлення із сучасними військовими технологіями, роботизованими системами та БпЛА і формування військово- або безпеково-орієнтованої фахової компетентності.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика навчальної дисципліни**
Форма здобуття вищої освіти	денна
Рік навчання	1-2 й рік
Семестр вивчення	-
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
Загальний обсяг	150 годин
Теоретична підготовка	46 годин
Практична підготовка	64 години
Самостійна робота	40 годин
Форма підсумкового контролю	диференційований залік

Розподіл навчального часу за складовими підготовки

Складова підготовки	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Аудиторна підготовка	90	36	24	30
Практична підготовка на місцевості	30	-	30	-
Професійно-орієнтована підготовка	30	10	10	10
Разом	150	46	64	40

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» передбачає наявність у здобувачів освіти базових знань, умінь і навичок, сформованих на попередніх рівнях освіти, насамперед у процесі вивчення навчального предмета «Захист України». Передумовою опанування дисципліни є здобута профільна середня освіта або навчання на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти з інтегрованою освітньою програмою профільної середньої освіти професійного спрямування після завершення вивчення навчального предмета «Захист України».

Навчальна дисципліна спрямована на подальше формування готовності здобувачів вищої освіти до дій в умовах воєнних загроз, надзвичайних і кризових ситуацій, забезпечення особистої та колективної безпеки, а також на практичне застосування знань і навичок, необхідних для участі в національному спротиві. Аудиторна підготовка передує практичній підготовці на місцевості та професійно-орієнтованій підготовці, які можуть здійснюватися в поточному або наступному навчальному році.

5. Програмні компетентності навчання. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» формується загальна компетентність «здатність до національного спротиву», що передбачає готовність здобувача освіти усвідомлено діяти в інтересах захисту України, її незалежності та територіальної цілісності, дотримуватися вимог законодавства, забезпечувати особисту й колективну безпеку та застосовувати набуті знання і практичні навички в умовах воєнних загроз, надзвичайних і кризових ситуацій. Саме формування цієї компетентності визначено метою Типової програми МОН.

Опанування дисципліни передбачає формування здатності розуміти сутність, правові засади, завдання та складові національного спротиву. діяти відповідально в умовах воєнних загроз і надзвичайних ситуацій, дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права, підтримувати психологічну стійкість і застосовувати базові прийоми саморегуляції, надавати домедичну допомогу, орієнтуватися на місцевості, використовувати засоби зв'язку та дотримуватися вимог інформаційної і цифрової безпеки, виконувати правила мінної безпеки та безпечної поведінки в умовах радіаційних, хімічних і біологічних загроз, застосовувати набуті знання з тактичної та вогневої підготовки, виживання і спеціальної підготовки, розуміти призначення сучасних військових технологій, роботизованих систем і БпЛА, застосовувати професійні знання в контексті національної безпеки та спротиву.

Професійно-орієнтована складова дисципліни передбачає формування здатності ефективно виконувати професійні завдання в кризових умовах, пов'язаних із національною безпекою, обороною, забезпеченням життєдіяльності суспільства та громадян, використовуючи здобуту освітню і професійну кваліфікацію. Типова програма прямо передбачає можливість формування такої компетентності відповідно до профілю освітньої програми, зокрема у сфері фізичної культури і спорту.

6. Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» здобувач вищої освіти повинен знати правові, організаційні та суспільні засади національного спротиву, основні положення міжнародного гуманітарного права, принципи особистої та колективної безпеки в умовах воєнних загроз і надзвичайних ситуацій, закономірності психологічних реакцій людини на стрес та основні способи психологічної саморегуляції, принципи надання першої психологічної допомоги, основи домедичної допомоги, правила мінної безпеки, основи орієнтування на місцевості та використання навігаційних засобів, принципи організації зв'язку та інформаційної безпеки, правила поведінки в умовах радіаційних, хімічних і біологічних загроз, основи тактичної та вогневої підготовки, принципи виживання в автономних умовах, призначення і загальні принципи застосування сучасних військових технологій, роботизованих систем і БпЛА.

Здобувач вищої освіти повинен уміти оцінювати небезпеки та приймати обґрунтовані рішення в умовах воєнних, надзвичайних і кризових ситуацій, діяти відповідно до норм законодавства та міжнародного гуманітарного права, застосовувати прийоми психологічної саморегуляції та протидіяти інформаційно-психологічним впливам, надавати домедичну допомогу в межах сформованих компетентностей, орієнтуватися на місцевості за допомогою традиційних і цифрових засобів, користуватися доступними засобами зв'язку з дотриманням правил інформаційної безпеки, розпізнавати потенційні мінні та інші небезпеки й дотримуватися правил безпечної поведінки, виконувати передбачені програмою практичні завдання з тактичної, вогневої та спеціальної підготовки, діяти в команді, використовувати набуті професійні знання для виконання безпеково-орієнтованих завдань.

Окремим результатом навчання є сформована психологічна готовність до дій в екстремальних умовах: здатність контролювати власні психічні реакції, розпізнавати прояви дезадаптивних станів, застосовувати способи саморегуляції та першої психологічної допомоги, критично оцінювати інформацію, визначати ознаки дезінформації та протидіяти інформаційно-психологічним впливам.

При цьому результати навчання мають практичну спрямованість і формуються з обов'язковим дотриманням вимог безпеки, урахуванням стану здоров'я та особливих освітніх потреб здобувачів. Для здобувачів, які за станом здоров'я не можуть виконувати окремі практичні завдання, Типовою програмою передбачено адаптований формат навчання та альтернативні способи оцінювання.

7. Методи навчання. Вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» передбачає комплексне застосування словесних, наочних, практичних, проблемно-пошукових, інтерактивних та ситуаційних методів навчання з переважною орієнтацією на формування практичної готовності здобувачів вищої освіти до дій в умовах воєнних загроз, надзвичайних і кризових ситуацій.

Під час теоретичної підготовки застосовуються лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, аналіз нормативно-правових документів, мультимедійні презентації, демонстрація навчальних матеріалів, відеофрагментів, схем, карт та інших

засобів візуалізації. Для активізації пізнавальної діяльності використовуються проблемні запитання, аналіз конкретних ситуацій, обговорення практичного досвіду, робота в малих групах, метод кейсів та самостійний пошук і критичне опрацювання інформації.

Практична підготовка здійснюється із застосуванням практичних вправ, тренувань, демонстрації та відпрацювання визначених програмою дій, ситуаційного моделювання, рольових ігор, сценарних завдань, роботи з навчальними картами, тренажерами, симуляторами, макетами, засобами індивідуального захисту та іншим дозволеним навчальним обладнанням. Типова програма передбачає проведення практичних занять аудиторної підготовки з використанням тренажерів, симуляторів, планшетів, макетів, стендів, мультимедійних (інтерактивних) тирів, рольових вправ і сценарних відпрацювань.

Під час практичної підготовки на місцевості застосовуються навчально-тренувальні та ситуаційно-практичні методи, спрямовані на закріплення набутих знань, формування визначених програмою практичних умінь, розвиток здатності оцінювати обстановку, приймати рішення, діяти індивідуально та у складі групи. Практична підготовка організовується виключно з дотриманням установлених вимог безпеки та з урахуванням матеріально-технічних можливостей закладу освіти. Типовою програмою передбачено її проведення на відповідно обладнаних навчальних об’єктах або інших придатних майданчиках за умови їх відповідності завданням заняття.

Професійно-орієнтована підготовка реалізується через проблемне та ситуаційне навчання, виконання індивідуальних і групових завдань, розв’язання професійно орієнтованих кейсів, моделювання кризових ситуацій та застосування знань і вмінь відповідно до профілю освітньої програми. Для здобувачів з особливими освітніми потребами застосовуються адаптовані методи навчання, зокрема ситуаційні завдання, кейси, рольові вправи, тренінги, робота з відеоматеріалами та інтерактивними освітніми ресурсами.

Самостійна робота передбачає опрацювання рекомендованої літератури та нормативно-правових джерел, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, аналіз навчальних ситуацій, роботу з електронними освітніми ресурсами та самоконтроль рівня засвоєння навчального матеріалу.

8. Засоби діагностики результатів навчання. Діагностика результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» здійснюється систематично впродовж усього періоду її вивчення та спрямовується на визначення рівня сформованості теоретичних знань, практичних умінь і навичок, здатності застосовувати їх у змодельованих навчальних, кризових і безпекових ситуаціях.

Основними засобами діагностики є усне та письмове опитування, тестовий контроль, виконання практичних і ситуаційних завдань, розв’язання навчальних кейсів, виконання індивідуальних і групових завдань, демонстрація практичних умінь і навичок, оцінювання результатів сценарних відпрацювань, самоконтроль, взаємоконтроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних і практичних занять та передбачає перевірку рівня засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань, здатності здобувача аналізувати ситуацію,

приймати обґрунтовані рішення, дотримуватися визначених алгоритмів дій і вимог безпеки. Під час практичної підготовки пріоритет надається оцінюванню сформованості практичних умінь відповідно до змісту конкретної теми дисципліни.

Для оцінювання результатів навчання можуть використовуватися тестові завдання, ситуаційні задачі та кейси, усні й письмові відповіді, індивідуальні або групові проєкти. Такий підхід безпосередньо передбачений Типовою програмою, зокрема для організації адаптованого оцінювання здобувачів з особливими освітніми потребами.

Підсумкове оцінювання здійснюється з урахуванням результатів поточного контролю, виконання передбачених робочою програмою практичних завдань та рівня досягнення очікуваних результатів навчання. Практичні завдання оцінюються з обов'язковим урахуванням дотримання здобувачем установлених правил і заходів безпеки. Недотримання вимог безпеки під час виконання практичного завдання є підставою для припинення його виконання та повторного проходження відповідного виду контролю після додаткового інструктажу.

Для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами форми та засоби діагностики адаптуються відповідно до їхніх індивідуальних можливостей і стану здоров'я без зниження вимог до досягнення визначених результатів навчання. Типова програма передбачає можливість звільнення таких здобувачів від практичних занять, які можуть завдати шкоди їхньому фізичному стану або становити загрозу здоров'ю, із відповідною заміною змісту підготовки.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, можуть визнаватися та зараховуватися відповідно до встановленого порядку. Типова програма окремо передбачає можливість визнання результатів підготовки, отриманих у центрах підготовки громадян до національного спротиву.

9. Програма навчальної дисципліни. Зміст навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» структуровано відповідно до Типової програми МОН України та охоплює аудиторну підготовку, практичну підготовку на місцевості й професійно-орієнтовану підготовку. Тематика робочої програми зберігає визначені МОН теми без зміни їх змістової спрямованості.

Тема 1. Національний спротив. Національно-патріотична підготовка, історичний досвід української самоорганізації та національного спротиву в умовах збройної агресії й окупаційного тиску. Формування національної ідентичності та готовності до захисту України. Правові засади національного спротиву, його мета, завдання та складові. Сили територіальної оборони, рух опору, добровільні формування територіальних громад, підготовка громадян України до національного спротиву. Конституційний обов'язок щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 2. Міжнародне гуманітарне право. Сутність, призначення та основні джерела міжнародного гуманітарного права. Основні принципи міжнародного гуманітарного права, правила ведення війни, заборонені засоби і методи ведення війни. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Комбатанти та некомбатанти. Правовий захист цивільного населення та поранених осіб. Військовополонені, інтерновані особи та їх правовий статус.

Захищені особи та об’єкти. Загальні правові обмеження щодо засобів і методів ведення війни. Гуманне поводження з особами, які перебувають під владою сторони конфлікту. Добровольчі формування територіальних громад, які беруть участь у відсічі агресії. Юридична відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права. Загальні принципи фіксації та документування можливих порушень.

Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість. тема, спрямована на вивчення психологічних закономірностей поведінки особистості, груп і суспільства в умовах загроз національній безпеці, збройної агресії та інших кризових ситуацій. Розглядаються психологічні чинники формування готовності до спротиву, стійкості, згуртованості та взаємодії; особливості переживання стресу й адаптації до екстремальних умов; роль національної ідентичності, цінностей, мотивації та громадянської відповідальності. Окрема увага приділяється психологічній протидії інформаційним впливам і маніпуляціям, підтриманню морально-психологічної стійкості та збереженню психічного здоров’я в умовах тривалих суспільних викликів.

Тема 4. Домедична допомога. Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій і надзвичайних ситуацій. Послідовність первинної оцінки стану постраждалого та надання допомоги відповідно до передбачених програмою алгоритмів. Види кровотеч та основні принципи їх зупинки. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога при травмах, шокових станах та переохолодженні. Індивідуальні засоби медичного забезпечення. Основи безпечного переміщення та евакуації постраждалих. Дотримання правил безпеки під час надання домедичної допомоги.

Тема 5. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості. Основи топографії. Робота з паперовими та електронними носіями топографічної інформації. Умовні знаки, визначення відстаней і напрямків. Використання компаса. Орієнтування на місцевості за картою, місцевими предметами та іншими доступними орієнтирами. Визначення місця перебування та планування маршруту. Загальні принципи руху за азимутом. Використання геоінформаційних систем і цифрових засобів навігації.

Тема 6. Зв’язок та передавання інформації. Основні способи і засоби зв’язку. Загальні принципи радіообміну та радіодисципліни. Передавання необхідної інформації в умовах надзвичайних і кризових ситуацій. Захист інформації та безпечне використання засобів комунікації. Цифрова безпека, захист облікових записів і мобільних пристроїв, розпізнавання фішингових атак, безпечна робота в мережі Інтернет та месенджерах. Загальні дії у випадку порушення або втрати зв’язку.

Тема 7. Зброя масового ураження. Загальна характеристика ядерних, хімічних і біологічних загроз та їх основних уражаючих факторів. Радіаційно, хімічно та біологічно небезпечні об’єкти. Ознаки можливого зараження. Засоби індивідуального та колективного захисту. Загальні правила поведінки на зараженій місцевості. Використання захисних споруд і природних укриттів. Алгоритми безпечних дій за відповідними сигналами оповіщення.

Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека. Основні принципи мінної безпеки. Класифікація вибухонебезпечних предметів та їх характерні ознаки. Правила безпечної поведінки у разі виявлення мін та інших

вибухонебезпечних предметів. Сигнали небезпеки. Загальні засади інженерного обладнання та маскування, використання захисних властивостей місцевості. Інженерні загородження та правила безпечної поведінки на потенційно небезпечній території.

Тема 9. Тактична підготовка. Основи індивідуальних дій і взаємодії в малих групах. Базові принципи загальновійськового бою. Способи пересування та використання укриттів в умовах небезпеки. Орієнтування в обстановці та прийняття рішень у динамічних умовах. Основи командної взаємодії. Загальне ознайомлення із сучасними загрозами, зокрема пов'язаними із застосуванням безпілотних систем. Дотримання заходів безпеки під час навчальної тактичної підготовки.

Тема 10. Вогнева підготовка (основи). Основні поняття вогневої підготовки та балістики. Загальні відомості про стрілецьку зброю, її призначення і принципи функціонування. Основи прицілювання. Правила та заходи безпеки під час поводження зі стрілецькою зброєю і навчальними засобами. Загальні відомості про ручні гранати та вимоги безпеки. Практична підготовка здійснюється виключно у визначених для цього умовах відповідно до чинних нормативних вимог та з обов'язковим дотриманням заходів безпеки. Типова програма окремо передбачає практичні стрільби відповідно до нормативно визначених курсів стрільб.

Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка. Дії за сигналами оповіщення та під час небезпечних ситуацій. Підготовка тривожної валізи. Основи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах. Забезпечення водою, теплом і харчуванням. Захист від несприятливих природних факторів. Вибір та облаштування простих укриттів. Основні правила безпечного переміщення та поведінки в умовах воєнних загроз.

Тема 12. Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати (наземні роботизовані комплекси, безпілотні надводні апарати). Призначення та основні різновиди безпілотних і роботизованих систем. Загальна характеристика БпЛА, наземних роботизованих комплексів та безпілотних надводних апаратів. Основні компоненти та загальні принципи функціонування безпілотних систем. Безпечна експлуатація навчальних систем. Загальні відомості про радіоелектронну боротьбу та радіоелектронну розвідку. Розпізнавання потенційних загроз, пов'язаних із застосуванням БпЛА, та правила безпечної поведінки. За відсутності можливості використання навчального дрона Типова програма дозволяє застосування симулятора; вивчення цієї теми має ознайомчий характер і не формує оцінюваної практичної навички.

Тема 13. Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність. Формування здатності ефективно виконувати професійні завдання в кризових умовах, пов'язаних із національною безпекою, обороною, забезпеченням життєдіяльності суспільства та громадян, із використанням здобутої освітньої і професійної кваліфікації. Застосування фахових знань у контексті національного спротиву. Для освітніх програм факультетів професійно-орієнтований компонент доцільно спрямувати на використання засобів фізичної культури і спорту для розвитку фізичної готовності, витривалості, працездатності, психологічної стійкості, командної взаємодії та

здатності діяти в умовах підвищеного фізичного і психоемоційного навантаження. Типова програма безпосередньо відносить фізичну культуру і спорт до можливих напрямів формування цієї фахової компетентності.

Розподіл навчального часу здійснюється відповідно до Типової програми навчальної дисципліни «Основи національного спротиву». Загальний обсяг дисципліни становить 150 годин (5 кредитів ЄКТС), з яких 46 годин відведено на лекційні заняття, 64 години — на практичні заняття та 40 годин — на самостійну роботу здобувачів освіти.

№ з/п	Назва теми	Усього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
I	**Аудиторна підготовка**	**90**	**36**	**24**	**30**
1	Національний спротив	8	4	-	4
2	Міжнародне гуманітарне право	4	2	-	2
3	Психологічна підготовка та стійкість	6	2	2	2
4	Домедична допомога	20	4	8	8
5	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	6	2	2	2
6	Зв’язок та передавання інформації	6	2	2	2
7	Зброя масового ураження	6	2	2	2
8	Інженерна підготовка та мінна безпека	8	4	2	2
9	Тактична підготовка	8	4	2	2
10	Вогнева підготовка (основи)	10	6	2	2
11	Виживання та спеціальна підготовка	8	4	2	2
II	**Практична підготовка на місцевості**	**30**	**-**	**30**	**-**
1	Домедична підготовка	2	-	2	-
2	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	4	-	4	-
3	Інженерна підготовка та мінна безпека	4	-	4	-
4	Тактична підготовка	6	-	6	-
5	Вогнева підготовка (основи)	10	-	10	-
6	Виживання та спеціальна підготовка	4	-	4	-
III	**Професійно-орієнтована підготовка**	**30**	**10**	**10**	**10**
1	Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА (НРК, БНА)	16	6	6	4
2	Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність	14	4	4	6
	Разом	**150**	**46**	**64**	**40**

10. Форми та методи поточного семестрового та підсумкового контролю. Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю і спрямований на визначення рівня досягнення очікуваних результатів навчання, сформованості теоретичних знань, практичних умінь і готовності застосовувати їх у навчально змодельованих ситуаціях.

Поточний контроль проводиться впродовж семестру під час практичних занять, виконання самостійної роботи та практичної підготовки. Основними формами поточного контролю є усне та письмове опитування, тестування, виконання практичних завдань і вправ, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, оцінювання індивідуальної і групової роботи, демонстрація практичних умінь, а також контроль виконання завдань самостійної роботи.

Під час практичних занять оцінюються правильність і послідовність виконання навчальних завдань, здатність застосовувати набуті знання на практиці, орієнтуватися в змодельованій ситуації, приймати обґрунтовані рішення, взаємодіяти у складі групи та неухильно дотримуватися встановлених вимог безпеки.

Семестровий контроль здійснюється на основі результатів поточного оцінювання за всіма видами навчальної діяльності, передбаченими робочою програмою. Здобувач має виконати визначені програмою практичні та самостійні завдання й продемонструвати досягнення передбачених результатів навчання.

Підсумковий контроль — **диференційований залік.** Підсумкова оцінка визначається за результатами роботи здобувача впродовж вивчення дисципліни відповідно до прийнятої в університеті системи оцінювання. При цьому враховуються результати поточного контролю, виконання практичних завдань, самостійної роботи, практичної підготовки на місцевості та професійно-орієнтованої підготовки.

Практичні завдання, виконання яких пов'язане з підвищеними вимогами до безпеки, проводяться та оцінюються лише за умови дотримання встановлених правил і проходження відповідного інструктажу. Практична складова дисципліни відповідно до Типової програми реалізується в очному форматі.

Для здобувачів з особливими освітніми потребами форми контролю можуть адаптуватися з урахуванням їхнього стану здоров'я та індивідуальних можливостей. Для оцінювання можуть застосовуватися ситуаційні задачі, кейси, тестові завдання, усні й письмові відповіді, індивідуальні або групові проєкти та інші форми, які дають змогу об'єктивно встановити рівень досягнення результатів навчання.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються відповідно до встановленого в університеті порядку. Типова програма передбачає можливість визнання результатів підготовки, отриманих, зокрема, у центрах підготовки громадян до національного спротиву.

11. Критерії оцінювання результатів навчання. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» здійснюється за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного та модульного контролю. Відповідно до прийнятого в

університетському зразку підходу поточний контроль становить 80 балів, модульна контрольна робота — 20 балів, разом — 100 балів.

Вид контролю	**Максимальна кількість балів**
Поточний контроль	80
Модульна контрольна робота (МКР)	20
Разом	100

Поточний контроль передбачає оцінювання навчальної діяльності здобувача під час практичних занять, практичної підготовки на місцевості, професійно-орієнтованої підготовки та виконання завдань самостійної роботи. При оцінюванні враховуються повнота й правильність засвоєння навчального матеріалу, здатність застосовувати теоретичні знання під час виконання практичних і ситуаційних завдань, самостійність прийняття рішень, командна взаємодія та дотримання встановлених вимог безпеки.

Модульна контрольна робота проводиться після опрацювання передбаченого програмою навчального матеріалу та може включати тестові завдання, теоретичні питання і ситуаційні задачі. Максимальна оцінка за МКР становить 20 балів.

Результати навчальної діяльності переводяться у відповідні оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою. В університетському зразку застосовується 100-бальна шкала з оцінками ECTS.

Сума балів	**ECTS**	**Рівень навчальних досягнень**	**Національна оцінка для заліку**
90–100	A	високий	зараховано
82–89	B	достатньо високий	зараховано
75–81	C	достатній	зараховано
67–74	D	середній	зараховано
60–66	E	достатньо-мінімальний	зараховано
35–59	FX	низький, необхідне повторне складання	не зараховано
1–34	F	незадовільний, необхідне повторне вивчення дисципліни	не зараховано

Критерії оцінювання практичної підготовки. Високий рівень передбачає правильне, самостійне та послідовне виконання практичного завдання, усвідомлений вибір способу дій, здатність аргументувати прийняте рішення та безумовне дотримання вимог безпеки. Достатній рівень характеризується правильним виконанням основної частини завдання з окремими несуттєвими помилками, які здобувач здатний самостійно виправити. Середній рівень передбачає виконання основних елементів завдання за часткової допомоги викладача та наявності окремих помилок. Низький рівень встановлюється, якщо здобувач не може самостійно виконати основні елементи завдання, допускає суттєві помилки або не демонструє необхідного рівня засвоєння навчального матеріалу.

Особливе значення під час оцінювання практичної підготовки має дотримання правил безпеки. У разі дій, які створюють загрозу життю чи здоров’ю здобувача або інших учасників заняття, виконання практичного

завдання припиняється. Повторне виконання допускається після додаткового інструктажу та усунення причин порушення.

Для отримання заліку здобувач повинен виконати передбачені робочою програмою види навчальної роботи та набрати не менше 60 балів зі 100 можливих.

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компонента «Основи національного спротиву». Успішне засвоєння освітнього компонента «Основи національного спротиву» визначається за результатами поточного, модульного та підсумкового контролю відповідно до встановленої в університеті системи оцінювання.

Кредити ЄКТС присвоюються здобувачеві вищої освіти після завершення вивчення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих результатів навчання.

Критерієм успішного проходження здобувачем оцінювання є досягнення мінімального порогового рівня за запланованими результатами навчання та за освітнім компонентом загалом. Мінімальний пороговий рівень становить 60 % від максимально можливої кількості балів, тобто 60 балів зі 100. Такий підхід передбачено університетським зразком робочої програми.

Здобувач вищої освіти вважається таким, що успішно засвоїв освітній компонент, якщо він виконав передбачені робочою програмою види навчальної діяльності, набрав не менше 60 балів, виконав обов'язкові практичні завдання та продемонстрував сформованість очікуваних результатів навчання.

Особливою умовою успішного засвоєння дисципліни є дотримання вимог безпеки під час практичних занять, практичної підготовки на місцевості та виконання завдань, пов'язаних із використанням спеціального навчального обладнання, тренажерів і симуляторів.

У разі невиконання передбачених програмою обов'язкових видів робіт або отримання підсумкового результату нижче 60 балів здобувач вважається таким, що не досяг мінімального порогового рівня результатів навчання, і проходить повторне оцінювання відповідно до чинних нормативних документів університету.

Для здобувачів з особливими освітніми потребами умови проходження окремих видів практичної підготовки та оцінювання можуть адаптуватися відповідно до їхнього стану здоров'я і функціональних можливостей, із забезпеченням досягнення визначених програмою результатів навчання.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна. Для забезпечення освітнього процесу з навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» передбачається використання матеріально-технічних засобів, навчального обладнання та програмного забезпечення відповідно до змісту теоретичної, практичної, польової та професійно-орієнтованої підготовки.

Для проведення теоретичних занять використовуються мультимедійні навчальні аудиторії, персональні комп'ютери або ноутбуки, мультимедійний проєктор, екран, засоби аудіо- та відеовідтворення, доступ до мережі Інтернет та електронного освітнього середовища MOODLE. Використання мультимедійного обладнання, комп'ютерної техніки та MOODLE відповідає підходу, закріпленому в університетському зразку робочої програми.

Практична підготовка забезпечується навчальними тренажерами, макетами, муляжами, засобами індивідуального захисту, навчальними аптечками та засобами домедичної допомоги, засобами зв'язку, картографічними матеріалами, компасами та іншими засобами навчальної навігації й орієнтування, навчальними засобами для відпрацювання питань інженерної та мінної безпеки, а також іншим спеціалізованим навчальним обладнанням, необхідним для досягнення передбачених програмою результатів навчання.

Під час практичної підготовки на місцевості використовується відповідне навчальне спорядження, засоби зв'язку й орієнтування, тренажери, симулятори, макети та інше обладнання, що дає змогу моделювати навчальні ситуації з обов'язковим дотриманням установлених вимог безпеки.

Для професійно-орієнтованої підготовки можуть використовуватися навчальні моделі та симулятори сучасних технологій, програмні засоби моделювання, цифрові картографічні ресурси, навчальні комплекси та симуляційне обладнання, пов'язані зі змістом теми «Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати (НРК, БНА)».

Конкретний перелік спеціалізованого обладнання визначається відповідно до наявної матеріально-технічної бази університету та/або баз практичної підготовки. Це важливе формулювання, оскільки Типова програма дозволяє закладу освіти адаптувати організацію навчання до матеріально-технічних можливостей за умови забезпечення визначених результатів навчання.

Усе обладнання та навчальні засоби використовуються виключно відповідно до їх призначення, вимог охорони праці, правил безпеки та після проведення необхідного інструктажу.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Типова програма навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» для здобувачів вищої освіти. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 30 червня 2026 р. № 1002 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 14.07.2026 № 1163).

2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). Офіційна база законодавства України.

3. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 № 1702-IX (зі змінами). Закон визначає правові та організаційні засади національного спротиву та підготовки громадян України до нього.

4. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII (зі змінами).

5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII (зі змінами).

6. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII (зі змінами).

7. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 № 548-XIV (зі змінами).

8. Про Стройовий статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 № 549-XIV (зі змінами).

9. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 № 551-XIV (зі змінами).

Додаткова:

10. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Закон України від 13.12.2022 № 2834-IX (зі змінами).

11. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 № 550-XIV (зі змінами).

12. Міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посіб. / В. М. Александров, К. О. Дзюба ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Військ.- юрид. ін-т, Каф. підгот. офіцерів запасу. Харків : Право, 2026. 42 с.

13. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / М. В. Грушко, В. В. Музика, Т. С. Федорова, В. В. Владишевська / за ред. О. В. Бігняка.- Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. - 136 с.

14. Нільс Мельцер. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс. Женева, Київ: МКЧХ. 2020, 398 с.